

BETÆNKNING

afgivet af

Lovudvalget

vedrørende

EM 2019/55: Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at rette henvendelse til rigsmyndighederne med henblik på, at der her i landet indføres forbud mod brug af pigdæk på personbiler, dog med mulighed for at politimesteren i Grønland kan meddele dispensation for geografisk afgrænsede områder.

Afgivet til forslagets 2. behandling

Lovudvalget har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Anders Olsen, Siumut, formand
Inatsisartutmedlem Sofia Geisler, Inuit Ataqatigiit, næstformand
Inatsisartutmedlem Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartutmedlem Anna Wangenheim, Demokraterne
Inatsisartutmedlem Stine Egede, Inuit Ataqatigiit

1. Om forslaget

Forslaget pålægger Naalakkersuisutat rette henvendelse til rigsmyndighederne med henblik på indførelse af forbud mod brug af pigdæk på personbiler, dog med mulighed for at politimesteren i Grønland kan meddele dispensation for geografisk afgrænsede områder.

I sin argumentation for forslaget peger forslagsstiller på, at brugen af pigdæk ikke kun slider på vejene, men også indebærer helbreds-risici. Vejstøv menes at forårsage og forværre ikke blot lungesygdomme, men også hjerte-/karsygdomme.

Forslagsstiller henviser til en undersøgelse fra 2018, som påviser, at pigdæk på personbiler i Skandinavien i et vugge-til grav-perspektiv koster tab af betydeligt flere leveår, end de sparer.

Forslaget omfatter alene brug af pigdæk på personbiler. Det er imidlertid Lovudvalgets forståelse, at forslaget ikke udelukker, at et forbud udstrækkes til også at gælde andre køretøjer. Naalakkersuisut peger i sit svarnotat på, at lastbiler og tilsvarende tunge køretøjer slider op til 10.000 gange så meget på vejbanen end en personbil. Det kan på den baggrund overvejes, om også f.eks. lastbiler bør omfattes af et eventuelt forbud mod brug af pigdæk. Spørgsmålet er her, om der for sådanne køretøjer gør sig særlige færdselssikkerhedsmæssige hensyn gældende.

Tilsvarende kunne det overvejes, om særlige former for personbiler, herunder f.eks. politiets patruljekøretøjer, bør fritages for et eventuelt forbud mod brug af pigdæk.

Politimesteren skal i henhold til forslaget kunne dispensere lokalt, således at enkelte byer kan friholdes for forbuddet, hvis særlige lokale forhold, herunder vejforhold, gør dette tilrådeligt.

2. Naalakkersuisuts svarnotat og ændringsforslag

Naalakkersuisut konstaterer i svarnotatet, at et evt. forbud må bygge på en afvejning mellem pigdæks betydning for færdselssikkerheden og negative effekter i form af bl.a. slid på veje og luftforurening.

Hvorvidt de negative effekter er større end de positive, må bero på en undersøgelse af de faktiske forhold her i landet. Konsekvenser og alternativer bør undersøges nøje.

Naalakkersuisut fremsætter på denne baggrund følgende ændringsforslag til beslutningsforslaget:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at rette henvendelse til rigsmyndighederne med henblik på at få undersøgt mulighederne for at mindske vejslid og luftforurening uden at dette påvirker trafiksikkerheden.”

3. Lovudvalgets bemærkninger

Brugen af pigdæk giver et bedre vejgreb og en kortere bremselængde, når vejen er glat, og har dermed betydning for færdselssikkerheden.

Men brugen af pigdæk indebærer også ulemper: Dels i form af et betydeligt slid på vejbelægningen, og dermed store omkostninger til vedligeholdelse af vejene. Dels i form af luftforurening, som er sundhedsskadelig.

Spørgsmålet er så, om ulemperne overstiger fordelene.

Forslagsstiller henviser i forslaget's begrundelse til to norske undersøgelser, som begge viser, at en halvering i brugen af pigdæk i en række norske byer har medført en forøgelse i antallet af færdselsuheld på mindre end 0,5 % og en forøgelse i antallet af færdselsuheld med personskade på mellem 2 og 3 %.

Ifølge tal fra politiets årsstatistik har politiet i 2018 registreret i alt 138 færdselsuheld, heraf 58 med personskade. Hvis man lægger de norske undersøgelsesresultater til grund, vil et fuldstændigt forbud mod brug af pigdæk i Grønland således kunne forventes at indebære en forøgelse i antallet af færdselsuheld på mindre end 2 uheld årligt. For så vidt angår færdselsuheld med personskade, vil forøgelsen ligge på mellem 2 og 4 uheld årligt.

Umiddelbart forekommer pigdæk således at have en relativt beskedent færdselssikkerhedsmæssig effekt, set i forhold til vinterdæk uden pigge.

Spørgsmålet er imidlertid, om resultatet af de norske undersøgelsesresultater uden videre kan overføres til Grønland.

De norske undersøgelser omfatter byerne Oslo, Drammen, Stavanger, Bergen og Trondheim. Om forholdet mellem brugen af pigdæk og antallet af færdselsuheld må forventes at være det samme her i landet, afhænger af en række faktorer, herunder ikke mindst vejr- og vejforhold.

I hvilket omfang et forbud mod pigdæk vil forøge risikoen for færdselsuheld vil formentlig også afhænge af, i hvilket omfang vejene gruses. I den forbindelse er der også grund til at være opmærksom på, at også grusning må antages at kunne bidrage til forekomsten af helbredsskadeligt vejestøv.

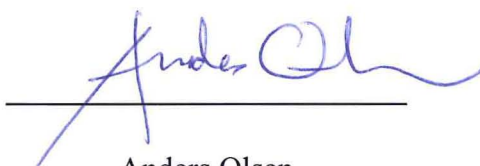
Lovudvalget har noteret sig, at Naalakkersuisut henstiller, at konsekvenser og alternativer nøje undersøges, inden man beslutter sig mod et eventuelt forbud. Naalakkersuisuts ændringsforslag skal ses i lyset heraf.

Ændringsforslaget pålægger Naalakkersuisut at rette henvendelse til rigsmyndighederne med henblik på at få undersøgt mulighederne for at mindske vejslid og luftforurening uden at dette påvirker trafiksikkerheden.

4. Lovudvalgets indstilling

Et enigt udvalg indstiller Naalakkersuisuts ændringsforslag til vedtagelse.

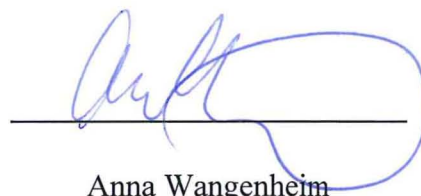
Med disse bemærkninger overgiver Lovudvalget forslaget til 2. behandling.

Anders Olsen
Formand
Siumut

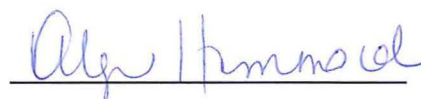
Sofia Geisler
Inuit Ataqtigiit

Anna Wangenheim
Demokraterne

Stine Egede
Inuit Ataqtigiit

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai